

"Несвесно" у психоанализи и хришћанском искуству

У светлости антропологије источних Отаца појава несвесног у људској психи, с којом су се психијатри XIX века суочавали углавном у патолошким испољавањима, постаје схатљивија. Несвесно стање наступа када се из неких разлога (сан, психички поремећај, хипноза, наркотичко дејство) нарушава функционална веза међу природним енергијама личности (умом, вољом, осећањем, соматским функцијама).

Човекова свест је само једна од енергије природе. Али када је она искључена, остаје само искуство које је личност накупила. Управо је то названо несвесним. Последица прародитељског греха се и састоји у томе што човек дејствујући мимо свести врши егоистички греховни избор. Тиме он нарушава првобитну везу своје личности са општом људском природом раскидајући њено јединство, одвајајући од ње своју индивидуалност.

Ако човек греши у већини случајева несвесно, покајање-савлађивање греха-може бити само свесно. Реч покајање означава управо промену ума, промену свести. Проблем је у томе што је поремећај између природних сила у прародитељском греху толико дубок, да је човекова свест немоћна да обезбеди тоталну контролу свих испољавања његове личности. Човек би био безнадежно осуђен да није Христа! Човек би био осуђен на бивствовање у мраку греха, да нема тајне цркве, коју је створио Спаситељ света.

Као што мучно искуство греха долази човеку несвесно тако је и Евхаристија у стању да донеси искуство радости које долази мимо свести. На томе је нарочито засновано причешћивање деце и болесника које практикује православна Црква. Одсуство свесности није препрека за сједињавање с Христом, препрека је, напротив, свесно противљење њему.

Појам Фројдовога "несвесног" био је формулисан приликом проучавања клиничке хистерије и и проучен је на материјалу који је задржао само сексуалне "комплексе". Као резултат тога психоанализа се показала као потпуно једноставна психопракса, која поистовећује несвесно искуство с потиснутим полним жељама, на језику хришћанске аскетике названим страстима. Позитивистичко и фројдистичко схватање "несвесног" суштински се разликује од патристичког. Позитивисти не примећују наравствени оног садржаја личности који они називају "несвесним". У најбољем случају лекари-позитивисти разликују болест и норму, тј. у стању су само да константују оне поремећаје психе који су праћени снажном душевном патњом. Међутим, позитивистичка теорија их приморава да сва негативна стања подсвести сматрају у својству реалности која не подлеже наравственој оцени. Оваква оцена у суштини може бити направљена само у перспективи вечности, што позитивизам одбацује.

За научнике позитивисте несвесно је успомена која се сачувала у човековом памћењу, а да он то и не слути. При томе несвесно, тј. наша прошлост, непрестано одређује наш живот, и ако ми то не примећујемо. Психолог Рише, један од Фројдових предходника, с несвесним је изједначавао све инстинкте уопште. Он каже да када Кукавица подмеће своја јаја у туђа гнезда, она то чини из сопствене побуде, јер она, свакако, никада није видела да тако поступа друга Кукавица. Иако она не познаје узроке својих радњи, тај их узрок у потпуности одређује.

Човек, разуме се, није кукавица, али нису мање битне разлике између Ришеовог психичког модела и антрополошког модела источних Отаца. Понашање Кукавице је заиста записано у њеној "подсвести", али Кукавица не поседује оне енергије које поседује људска личност. Зато Кукавица никад неће моћи обогатити своју подсвест искуством сазнања "несвесног", она ће отићи из онога света са истим искуством, утемељеним у њеним инстинктима, с којим је и дошла на овај свет. Код човека је то потпуно другачије. Исто као и кукавица он се рађа са "чистом" подсвесћу у којој су записани само соматско-психички инстинкти, али он се рађа као боголика личност чак и случајевима

озбиљних поремећаја, све то потпуног дебилитета који лишава човека разума, он и даље остаје лик (образ) Божији и није лишен особитог личносног општења са својим Творцем.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com